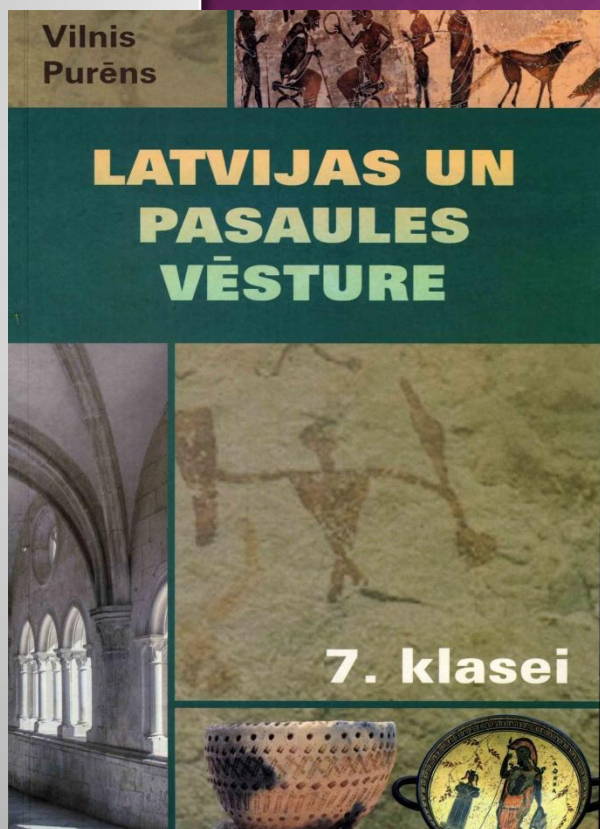

LATVIJAS UN PASAULES VĒSTURE 7. KLAŠE

V.PURĒNS
CĒSIS, 14.03.2022.

TEMATI

Senākais vēstures posms

- ◉ Sabiedrība aizvēsturē
- ◉ Pirmās civilizācijas
- ◉ Antīkās pasaules sasniegumi

Viduslaiku posms

- ◉ Kristīgās un islāma pasaules rašanās
- ◉ Sabiedrība viduslaikos
- ◉ Krusta kari un Livonija

SABIEDRĪBA AIZVĒSTURĒ: GALVENIE PROCESI

- Cilvēka un dabas mijiedarbība: kā pārmaiņas dabā liek mainīties cilvēkam un sabiedrībai.
- Ražotājsabiedrības rašanās.
- Zīmīgi: daudz izmantoti lietiskie avoti un rekonstrukcijas.
- Noslēguma darbs: zīmējums vai stāsts par kādu no medību posmiem (paleolīts, mezolīts) vai senāko ražotājsabiedrību.

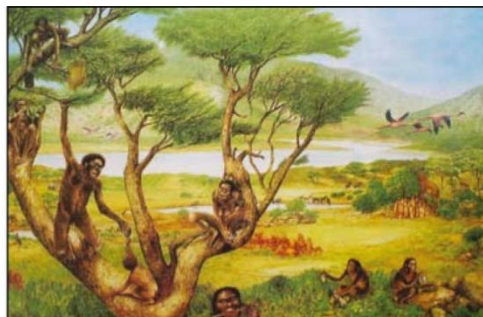
KO VARAM PARĀDĪT?

- ◉ Kā notiek evolūcija.
- ◉ Kā dzīvo un domā tautas pirms civilizācijas.
- ◉ Kā radās vizuālā māksla (tēla uztvere un ritma izjūta).
- ◉ Kāpēc ražotājsabiedrība ir kaut kas īpašs (ekoloģija).
- ◉ Kā notiek vēsturiskās ainas rekonstrukcija

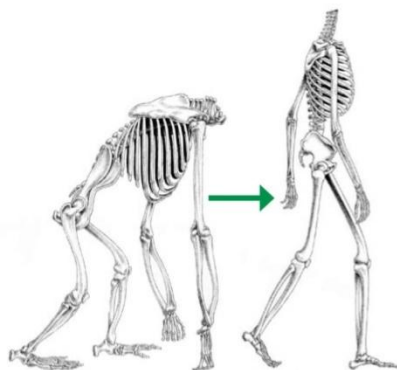
KĀ VEIDOJAS EVOLŪCIJA

■ Zinātnieki uzskata, ka sākumā cilvēka senčis dzīvoja kokos un pēc izskata atgādināja pērtiķi.

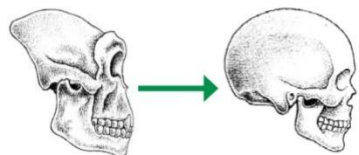
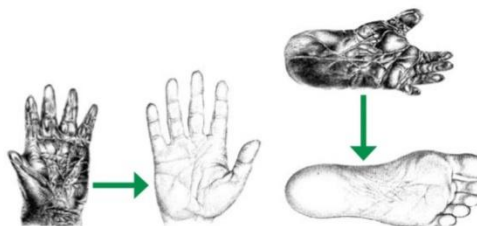
Ar laiku vietā, kur šī būtne dzīvoja, koki izzuda. Tās piespieda būtni piemēroties dzīvei uz zemes. Tur būtnei bija jāiemācās vākt pārtiku un aizsargāties no plēsējiem.

■ Staigājot pa zemi, būtnes augums iztaisnojās, rokas saīsinājās un būtnes ar tām vairs nebalstījās pret zemi, kā to dara pērtiķi. Rokas varēja izmantot, lai ar tām turētu darbarīkus vai mestu akmeņus uzbrūkošiem plēsējiem.

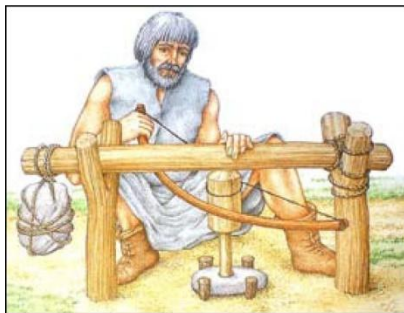
■ Pamazām pieauga pirkstu garums un pēda kļuva lielāka. Ar garākiem pirkstiem bija vieglāk satvert darbarīkus. Ar lielāku pēdu varēja stāvēt stabilāk.

■ Palielinājās smadzenes, un samazinājās žokļi. Lielākas smadzenes liecināja par to, ka cilvēkam radās arvien jaunas prasmes. Žokļu samazināšanos pētnieki saista ar to, ka cilvēks iemācījās izmantot uguni un darbarīkus barības sagatavošanai. Apstrādātu pārtiku bija vieglāk sakožēt.

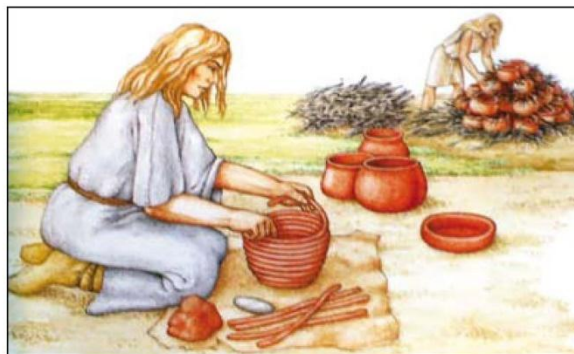
■ Izpētot kaulu izskatu un nosakot to vecumu, zinātnieki ir secinājuši, ka pasaulē ir bijušas vairākas būtnes, kuras var uzskatīt par cilvēka senčiem. Katra no tām ir iemācījusies kaut ko jaunu. Laika gaitā senās būtnes ir izmirušas. Mūsdienu cilvēks veidojās no būtnes, kas radās pirms aptuveni 500 tūkstošiem

ZĪMĒJUMI, KAS RAKSTURO

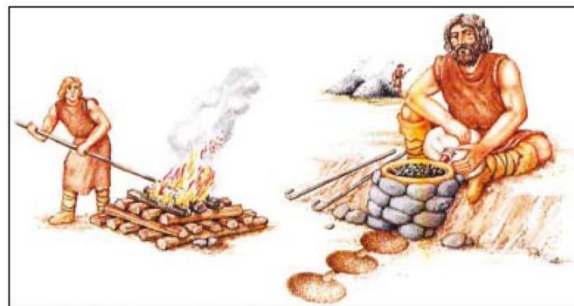

Akmens apstrāde. Akmeni pulēja, berzējot tā virsmu ar asām smiltīm. Caurumu akmenī urba ar nošķeltu kaulu, kuram bija tukšs vidus un asas malas. Kaulu ielika īpašā ierīcē, spieda pie akmens un grieza, berot zem asajām kaula malām smiltis. Kauls iegriezās akmenī un veidoja caurumu. Pulētu akmens cirvi ar caurumu koka kātam varēja izgatavot 30–35 stundās.

Trauku gatavošana. Traukus veidoja no māla. Vispirms izgatavoja trauka pamatni, tad izveidoja māla sloksni un spirālveidīgi tina ap pamatni uz augšu. Traukus izmantoja ne tikai krājumu glabāšanai, bet arī ēdiena gatavošanai.

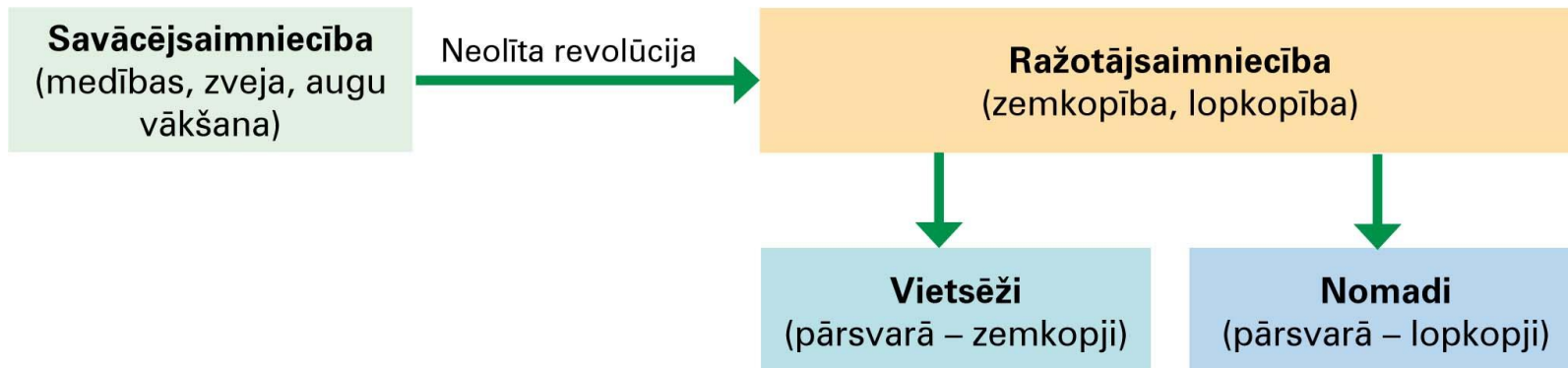

Audumu darināšana. Audumus darināja aužamajos stāvos. Vispirms no augu šķiedrām vai dzīvnieku vilnas savīpināja jeb savērpa pavedienus. To darīja ar vārpstiņu. Tad pavedienus ievēra aužamajā stāvā un veidoja audumu.

CENTRĀLĀ IDEJA

Kā senvēstures posmā attīstījās saimniecība un dzīvesveids

KO VĒRTĒT?

- Vai skolēns prot savā darbā izmantot vēsturiskās detaļas un pamatot darba saistību ar kādu laikmetu.

Izveido zīmējumu vai aprakstu!

Ja esi iepazinis šo nodaļu un izpildījis uzdevumus, tu vari izveidot zīmējumu vai aprakstu, kas parāda kādu ainu no cilvēku dzīves aizvēsturē. Zīmējumā vai aprakstā ataino vai apraksti: ■ cilvēka mājokli, ■ kādu cilvēka nodarbi, ■ rīku vai rīkus, ko izmanto cilvēks, ■ cilvēka apģērbu!

Iepazīstini ar savu darbu klasesbiedrus, norādi, kura laika ainu tu esi attēlojis vai aprakstījis, un pamato, kāpēc tavs attēlojums atbilst šim laikam!

Ja arī tavi klasesbiedri veido šādus darbus, salieciet tos tādā secībā, kādā risinājās atainotie notikumi – sākot ar zīmējumu, kas attēlo senāko ainu!

PIRMĀS CIVILIZĀCIJAS: GALVENIE PROCESI (ĒĢIPTE KĀ PIEMĒRS)

- ◉ Kā upju ielejās veidojās civilizācijas iedīglis.
- ◉ Kā notiek/nenotiek civilizācijas sasniegumu pārņemšana (tirdzniecība, iekarojumi).
- ◉ Kā rodas valsts un attīstās līdz impērijai.
- ◉ Zīmīgi: vairāk izcelti dažādu parādību izcelsmes procesi.
- ◉ Noslēguma darbs: pirmo civilizāciju kompleksais vērtējums- sasniegumi, trūkumi, drošība, briesmas

KO VARAM PARĀDĪT?

- Kā uz plūdu ciklu balstīta lauksaimniecība plašā teritorijā rada sasniegumus (cikla novērojumu un uzskaitē, plānošana, fiksācija, skaidrojums reliģijā no novērojumiem), stingra sabiedrības organizācija, krājumi, tirdzniecība (ekonomika).
- Kas ir austrumu despotija.
- Kā kultūra organizē sabiedrību.

Fakultatīvi: kā veidojas pirmo civilizāciju tīkls, kādas ir dažādo kultūru pamatvērtības.

DABAS CIKLS

■ Nīla sākās Āfrikas vidienē, kur reizi gadā bija ilgstošas lietussgāzes. Pēc tām Nīla appludināja visu ieleju Ēģiptē. Plūdi noklāja krastus ar auglīgām dūņām. Kad ūdens atkāpās, dūņās varēja iekārtot laukus. Ēģiptieši noteica, ka plūdi vienmēr sākas tad, kad debesīs noteiktā vietā parādās Sīriusa zvaigzne. Skaitot dienas, viņi iedalīja gadu trīs gadalaikos – plūdu gadalaikā aketā, sējas gadalaikā peretā un ražas gadalaikā šemu. Tā kā ēģiptiešu dzīves ritms nemainījās, viņi uzskatīja, kas pasaulē valda dievību noteikta kārtība maats. Maata simbols bija spalva.

Gadalaiki Ēģiptē

■ Kādi nosaukumi būtu jāliek zem katra attēla? Kāpēc?

CIKLS UN VAJADZĪBAS

Būtiskākie Seno Austrumu sabiedrību sasniegumi

Rakstība

Austrumu sabiedrības radīja zīmes, ar kurām var pierakstīt gan vārdus, gan skaitļus. Vārdu rakstīšanai sākumā izmantoja hieroglifus. Tās bija zīmes, kas apzīmēja gan domas, gan veselus vārdus, zilbes vai skaņu kopas. Vēlāk izdomāja burtus – zīmes, kas apzīmē vienu skaņu. Burtu bija mazāk, tos bija vieglāk atcerēties un lietot. Tāpēc lielākā daļa pasaules tautu sāka izmantot burtus. Rakstību izveidoja, lai uzskaitītu mantu (tāda vajadzība bija tirgotājiem un nodokļu vācējiem), atcerētos lūgšanas, zīlētu vai burtos. Vēlāk cilvēki sāka rakstīt arī literārus darbus.

Literatūra

Senākā literatūra bija dievībām veltītās himnas un lūgšanas. Sākumā tās atcerējās no galvas, bet vēlāk pierakstīja. Pierakstīja arī mītus, pamācības, kā ievērot dievību noteikto kārtību, stāstus par izcilu cilvēku dzīvi, dažādus ikdienai noderīgus padomus, aprakstīja vēsturiskus notikumus.

Celtniecība

Seno Austrumu valstīs lielākās būves bija tempļi un kapenes. Tempļus uzskatīja par dievību namiem, kur dievības pieņem cilvēku ziedojumus, uzklausa viņu lūgšanas un domās vai sapņos dod cilvēkiem padomus. Kapenes cēla valdniekiem un citiem ietekmīgiem cilvēkiem. Uzskatīja, ka viņu dvēseles pēc nāves nonāk pie dievībām un var pierunāt dievības labāk izturēties pret dzīvajiem. Tāpēc kapenēs lika visu, kas varētu iepriecināt mirušā dvēseli.

Māksla

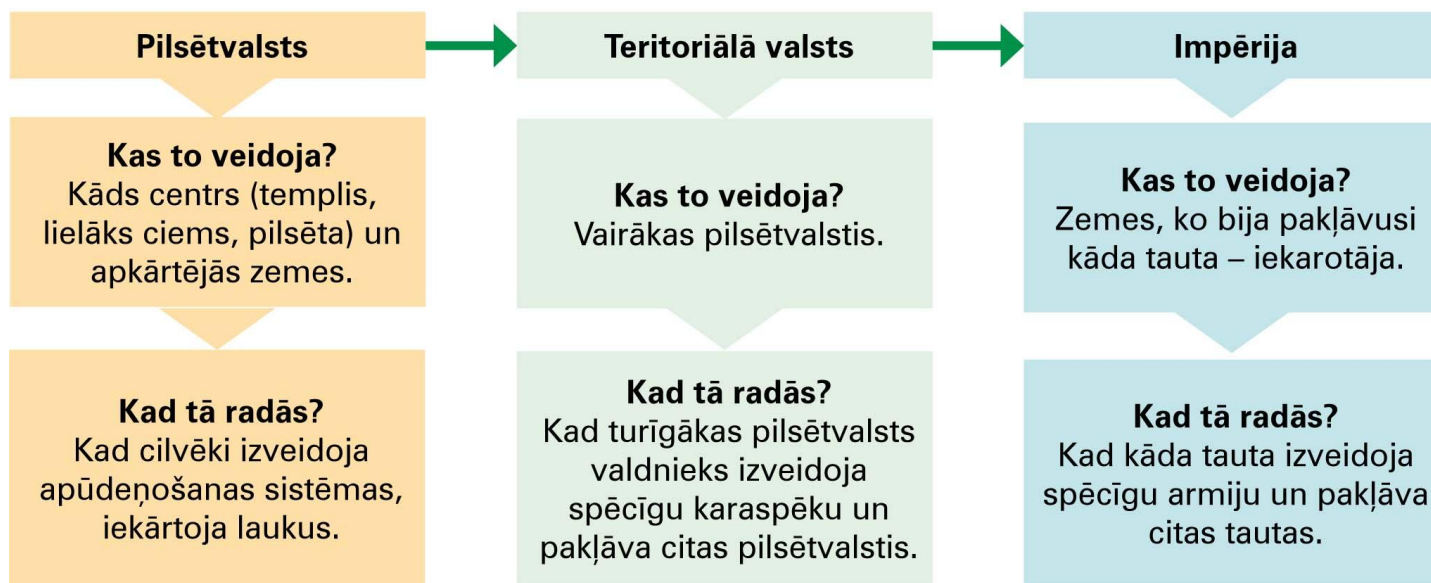
Arī mākslinieki Seno Austrumu zemēs galvenokārt kalpoja dievībām. Mūziķi dziedāja un pavadīja ar instrumentu spēli himnas un lūgšanas dievībām. Dejojāji atainoja notikumus no mītiem. Gleznotāji un tēlnieki veidoja darbus tempļiem un kapenēm. Līdz ar to mākslas darbi viņiem bija jāveido pēc noteikumiem, kurus sludināja priesteri.

Izgudrojumi un atklājumi

Seno Austrumu zemēs vēl nebija zinātnieku, kas veiktu pētījumus un skaidrotu dabā notiekošo. Tomēr, veicot dažādus darbus, cilvēki uzkrāja gudrības un radīja dažādus izgudrojumus. Daudzus no tiem mēs izmantojam arī šodien.

VALSTS ATTĪSTĪBA

Seno valstu izaugsme

KO VĒRTĒT?

- Vai skolēns prot atrast faktus (piemērus) vērtējumam un pamatot savu izvēli.

Izvērtē senās Austrumu civilizācijas!

Apkopo to, ko tu uzzināji par Seno Austrumu civilizācijām, šādā tabulā! Tā tev palīdzēs izvērtēt šo civilizāciju sasniegumus un trūkumus. Parādi savu darbu klasesbiedriem un pastāsti, ko tu secināji!

Sasniegumi. Kādi bija galvenie sasniegumi? (Mini vismaz 3)			Trūkumi. Kādi bija galvenie trūkumi? (Mini vismaz 3)		
Sasniegumi	Kāpēc tos var uzskatīt par sasniegumiem?	Mini piemērus!	Trūkumi	Kāpēc tos var uzskatīt par trūkumiem?	Mini piemērus!
Drošība. Kas padarīja šīs civilizācijas cilvēku dzīvi drošāku?			Briesmas. Kādas briesmas civilizācijas tomēr nespēja novērst?		
Drošību sniedza:	Kāpēc tā var uzskatīt?	Mini piemērus!	Briesmas radīja:	Kāpēc tā var uzskatīt?	Mini piemērus!

ANTĪKĀS PASAULES SASNIEGUMI: GALVENIE PROCESI

- ◉ Kā noteiktā ģeogrāfiskajā vidē veidojas atklātā sabiedrība.
- ◉ Kā, izmantojot veiksmīgu infrastruktūru, veidojas impērija.
- ◉ Zīmīgi: ir iespējams atklāt Eiropas civilizācijas avotus.
- ◉ Noslēguma darbs: sasniegumu attīstības pētījums salīdzinot

KO VARAM PARĀDĪT?

- ◉ Kas raksturīgs atklātai sabiedrībai.
- ◉ Kā veidojas pārvalde atklātā sabiedrībā.
- ◉ Kādus sasniegumus rosina atklātas sabiedrības vajadzības.
- ◉ Kas ir Eiropas civilizācijas avoti.
- ◉ Kuras struktūras palīdz nostiprināt valsti.

DABA UN ATKLĀTĀ SABIEDRĪBA

3.1.1. Kā attīstījās Grieķijas civilizācijas?

Grieķijas daba. Grieķijā nevarēja paļauties uz dabas ciklu un lielām ražām. Lai izdzīvotu, bija jāprot gan tikt galā ar akmeņainu un ne pārāk auglīgu augsni, gan doties jūrā un ceļot uz citām zemēm, lai tur iegūtu trūkstošo. Daba noteica arī to, ka Grieķijā neveidojās vienota sabiedrība, bet gan daudzas mazas kopienas.

■ Grieķija atrodas Balkānu pussalā. To veido kalnaina zeme Egejas jūras krastos un ap 300 salu. Cilvēki Grieķijā varēja apmesties ielejās, kur uz klintīm bija uzkrājusies neliels daudzums auglīgas augsnes un tecēja strauti. Te bija grūti iesēt labību, toties varēja audzēt saknes, stādīt olīvkokus, no kuru augļiem ieguva eļļu, audzēt vīnogulājus un ražot vīnu, ganīt kazas un aitas, no kurām ieguva gaļu un pienu. Pie jūras varēja atrast arī klintīm norobežotus līčus, kur varēja ierīkot drošas ostas. Tas deva iespēju iet jūrā un zvejot, kā arī braukt uz citām zemēm un mainīt eļļu, vīnu un citus ražojumus pret to, kā Grieķijā trūka. Kā iekājē

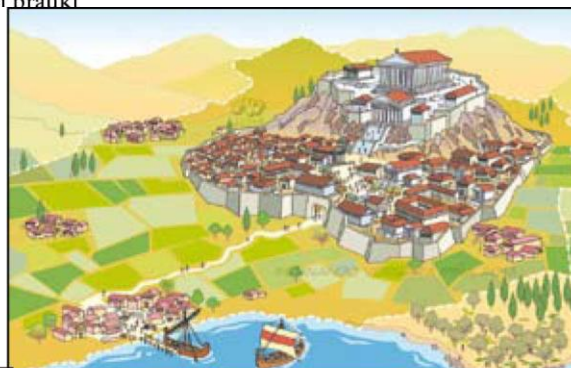

Grieķija – skats no kosmosa

■ Ieleju no ielejas norobežoja kalnu grāvis – ko ielejas uz ieleju varēja vai nu pa kalnu vietēšauru ceļu gar jūras malu. Salu no salas Ražas ielejās un salās nebija lielas. Līdz Grieķijas ielejā vai salā dzīvoja tikai ap 100 iedzīvotāju.

■ Kādas Grieķijas dabai raksturīgas iezīmes attēlos?

Grieķu polisa

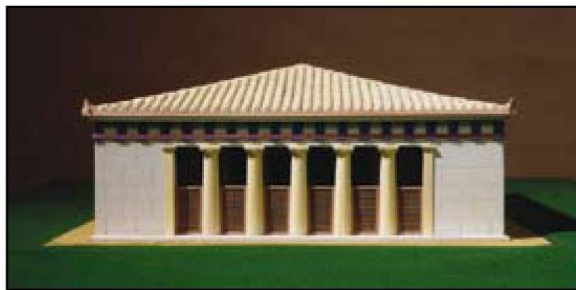
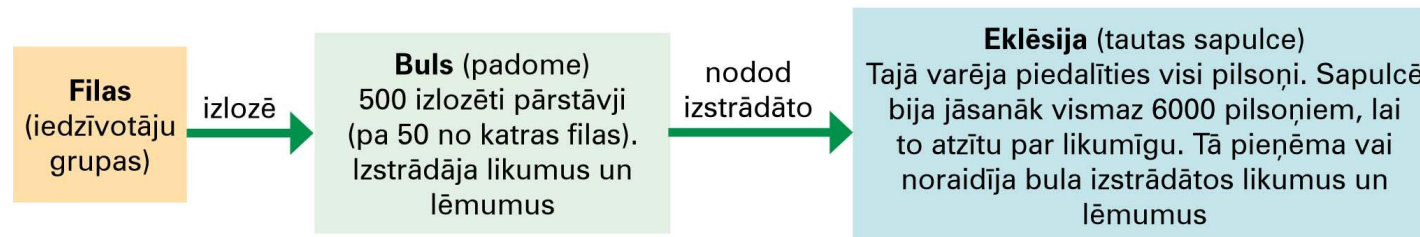
Grieķu kolonijas

DEMOKRĀTIJA, BET CITA

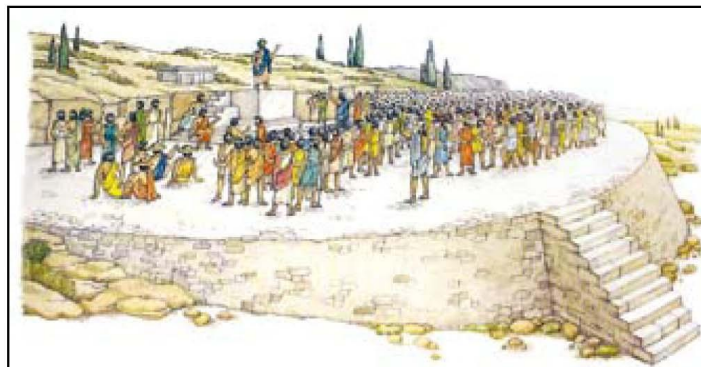
■ Demokrātijā visiem Atēnu pilsoņiem bija vienādas tiesības. Valsts vara bija sadalīta likumdošanas varā, izpildvarā un tiesas varā.

Likumdošanas varas uzdevums bija pieņemt likumus un lēmumus. Lai to veidotu, visi Atēnu pilsoņi tika apvienoti filās – grupās pēc dzīvesvietas.

Likumdošanas process

Tāda izskatījās celtne, kur pulcējās buls

Pniksa – laukums, kur pulcējās eklēsija

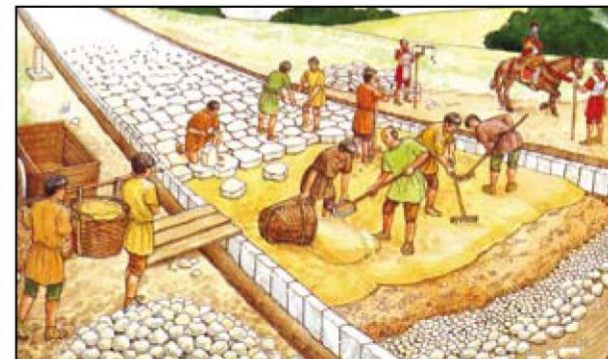
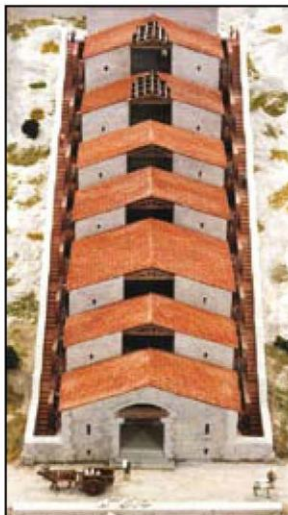
■ Kāpēc bulam bija sava celtne, bet eklēsija notika laukumā?

IMPĒRIJA UN INFRASTRUKTŪRA

Uz pilsētu veda ceļi un kanāli. Romieši ceļus būvēja ar vairākām kārtām. Apakšējās kārtas nodrošināja izturību, virsējās – ērtu braukšanu. Diennaktī ar zirgu pa romiešu ceļiem varēja paveikt 800 kilometru. Kopumā impērijā bija ceļi 85 000 kilometru garumā.

Triumfa arka

Ceļa būve

Dzirnavu sistēma

- Kādi romiešu atklājumi tika izmantoti attēlos redzamajās būvēs? Kādas iespējas tās romiešiem deva?

KO VĒRTĒT?

- Vai skolēns prot identificēt sev atktuālu antīkās sabiedrības mantojumu savā apkārtnē un izvērtēt to.

Salīdzini!

Tu jau ievēroji, cik daudzus grieķu un romiešu sasniegumus izmantojam arī mēs. Tomēr laika gaitā mēs esam tos pārveidojuši. Izvēlies trīs no tiem un pēc dotā parauga izveido shēmu, kurā salīdzini, kādi tie bija pagātnē un kādi ir mūsdienās! Tu vari salīdzināt: ■ pilsonību un iedzīvotāju grupas; ■ valsts pārvaldi; ■ tiesas; ■ skolas; ■ sporta veidus; ■ teātri; ■ reliģiju; ■ armiju u. c. Ar savu darbu iepazīstini klasesbiedrus!

Sasniegums

Atšķirīgais pagātnē

-
-

Kopīgais

-
-

Atšķirīgais mūsdienās

-
-

KRISTĪGĀS UN ISLĀMA PASAULES RAŠANĀS: GALVENIE PROCESI

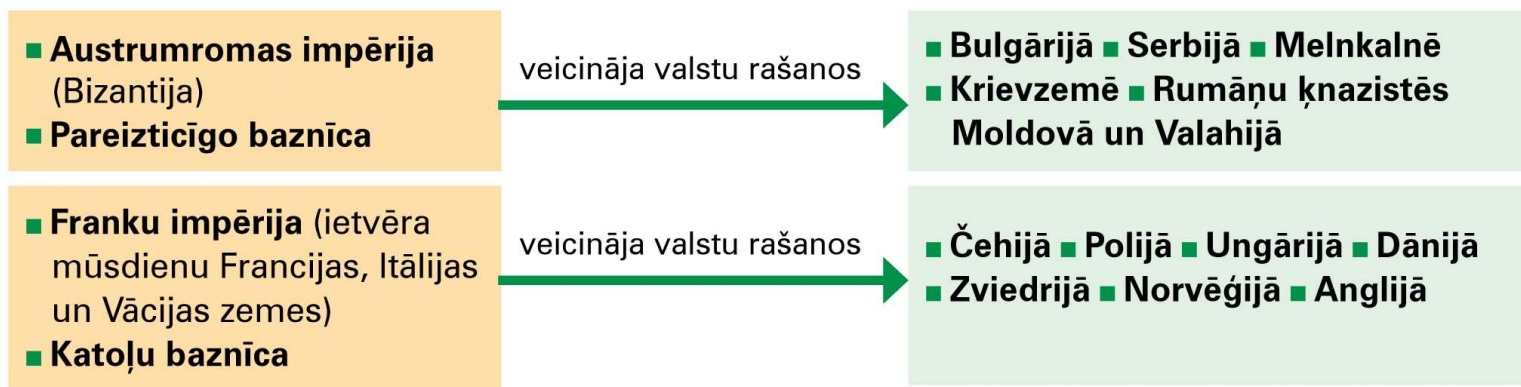
- ◉ Kā veidojās ābramiskās reliģijas.
- ◉ Kā veidojās austrumu kristīgā pasaule.
- ◉ Kā veidojās islāma pasaule.
- ◉ Kā veidojās rietumu kristīgā pasaule.
- ◉ Zīmīgi: mēs iepazīstam „pasaules” (civilizācijas), kuras veido arī mūsdienu pasauli.
- ◉ Noslēguma darbs: „pasauļu” vizītkartes.

KO VARAM PARĀDĪT?

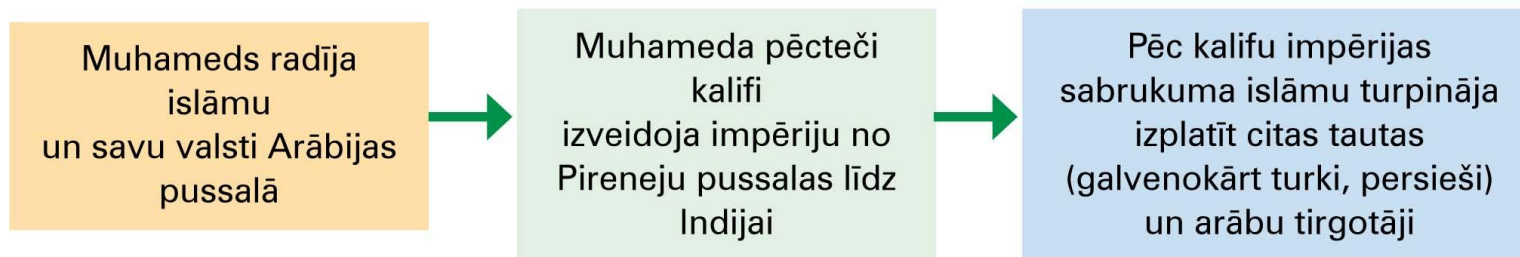
- ◉ Kāda ir ābramisko reliģiju pēctecība.
- ◉ Kā reliģijas veido domāšanu, sabiedrības organizāciju un kultūras pasauli.
- ◉ Kā veidojas mūsdienu kultūru lokalizācija mums tuvākajā reģionā.
- ◉ Kā rodas Eiropas un islāma pasaules valstu sistēma.

KOPĒJĀ ATTĪSTĪBA

Kā viduslaiku sākumā Eiropā veidojās jaunas valstis

Islāma valstu attīstība

NEPIEMIRSTAM VALSTIS

5.3. Kā feodālisms ietekmēja dažādas valstis?

Kā jau tu nopрати, kārtu iekārta un feodālisms bija raksturīgs visām Rietumeiropas valstīm. Tomēr katrā no tām sabiedrība attīstījās nedaudz citādāk. Turklāt ar laiku feodāļu ietekme valstīs sāka mazināties.

Kāpēc mazinājās feodāļu ietekme? Feodālisms bija laba iekārta laikam, kad pastāvēja naturālā saimniecība. Tad gandrīz visu ražoja uz vietas un cilvēki reti ceļoja uz tirgu, lai iegūtu kādu preci. Kad radās pilsētas, cilvēki ceļoja uz pilsētu tirgiem, bet pilsētnieki – uz laukiem. Tas, ka katrs zemes pleķītis bija cita feodāļa pārvaldībā, radīja grūtības. Katrai vietai feodāļi varēja noteikt citus tirgošanās noteikumus, citus nodokļus, citus svarus un mērus. Bija jābaidās arī no tā, ka feodāļi sāks karu cits ar citu vai pat aplaupīs ceļotājus.

Pilsētnieki sāka prasīt no valdnieka, lai viņš ievieš valstī kārtību, vienotus likumus, nodokļus, svarus un mērus. Viņiem bija arī nauda, ko maksāt valdniekiem, lai tie uztur ierēdņus un karavīrus, kas kontrolē feodāļus.

Viens no pirmajiem pasākumiem, ar kuru valdnieki centās vienot valsti, bija kārtu parlamentu sasaukšana. Tās bija sanāksmes, kurās kārtu pārstāvji vienojās par kopīgiem likumiem.

Anglija. Anglijas likteni noteica tas, ka par šīs valsts valdniekiem bija kļuvuši iekarotāji no Normandijas. Vilhelms I Iekarotājs neuzticējās vietējiem iedzīvotājiem un centās nodibināt stingru kontroli pār valsti. Arī viņš dalīja feodus, bet darīja to tā, lai vienam feodālim būtu zemes dažādos novados un viņš nejustos kā kāda novada valdnieks. Valsti karalis sadalīja apgabalos šīrās un katrā iecēla savu pārstāvi – šerifu, kas uzmanīja feodāļus. Tāpat karalis lika uzskaitīt Anglijas īpašumus (tā radās īpašumu saraksts „Pastarās tiesas grāmata”) un uzlika tiem vienotus nodokļus.

Tomēr ne visi karaļi bija tik veiksmīgi. 1215. gadā pēc neveiksmēm karā Anglijas lielie feodāļi baroni piespieda karali Džonu parakstīt Lielo Brīvības hartu. Tā paredzēja, ka brīvus cilvēkus var tiesāt un sodīt tikai saskaņā ar likumu, bet nodokļus karalis var uzlikt tikai tad, ja tam piekrīt īpaša baronu padome. 1265. gadā baronu padomei pievienoja iedzīvotāju pārstāvju sapulci, uz kuru katra šīra varēja būt četrus pārstāvjus. Tā radās Anglijas kārtu parlaments.

Turpmāk karaļi valdīja kopā ar parlamentu. Ja karalis gribēja paaugstināt nodokļus, viņam vajadzēja parlamenta atļauju. Parlaments prasīja pieņemt likumus, kas deva iedzīvotājiem arvien lielākas tiesības.

Anglijas parlaments

■ Kādas iedzīvotāju grupas varētu būt parādītas senajā zīmējumā?

KO VĒRTĒT?

- Vai skolēns prot identificēt un raksturot „pasauļu” pazīmes.

Izveido vizītkartes!

Izmantojot doto paraugu, izveido triju šajā nodaļā aplūkoto pasauļu vizītkartes! Darbu vari papildināt ar attēliem. Sarīkojiet klasē vizītkaršu izstādi! Nobalsojiet par interesantāko vizītkarti! Pirms tam vienojieties, ka par savu darbu balsot nedrīkst!

Pasaules nosaukums:

Valstis, kas tai pieder:

Tās līderi:

Svētā grāmata:

Kā tā radās?

Būtiskākās tradīcijas:

Valodas, kuras izmanto reliģijā:

Lūgšanu nama uzbūve:

Būtiskākie notikumi:

Sasniegumi:

SABIEDRĪBA VIDUSLAIKOS: GALVENIE PROCESI

- ◉ Kā veidojas sabiedrības grupu struktūras.
- ◉ Kāda loma ir dažādām grupām sabiedrībā.
- ◉ Kā veidojās Eiropas feodālo valstu sistēma.
- ◉ Zīmīgi: akcents uz sociālo grupu ikdienu un tradīcijām.
- ◉ Noslēguma darbs: sociālo tīklu profili.

KO VARAM PARĀDĪT?

- ◉ Kāpēc sabiedrībā veidojas sociālās grupas.
- ◉ Kāda ir Eiropas sociālo grupu un to tradīciju izcelsme.
- ◉ Kas ir feodālā valsts.
- ◉ Kā attīstījās Eiropas valstu tīkls.

KĀPĒC KĀRTAS?

Kārtu funkcijas

Pienākumi sabiedrībā

Katrai kārtai bija noteikti pienākumi sabiedrībā. Tie bija sadalīti tā, lai tiktu paveikti visi sabiedrībai nepieciešamie darbi.

Izglītības sniegšana

Kārta rūpējās, lai tās jaunā paaudze apgūst visu, kas kārtas pārstāvim jāzina un jāprot. Katrai kārtai bija sava mācību sistēma.

Tiesiskuma uzturēšana

Katrai kārtai bija savi likumi. Tie noteica kārtas pārstāvja pienākumus un tiesības. Kārtas veidoja arī savas tiesas, kas izšķīra strīdus un sodīja likumu pārkāpējus.

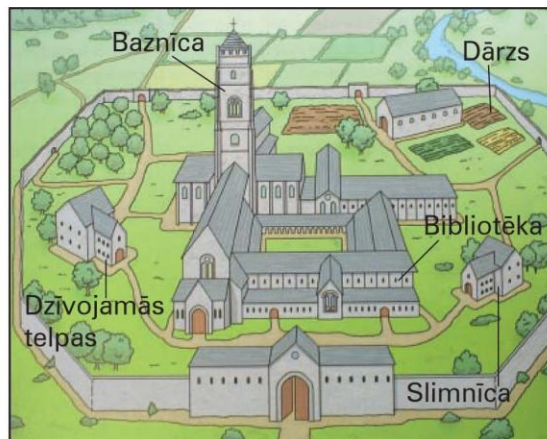
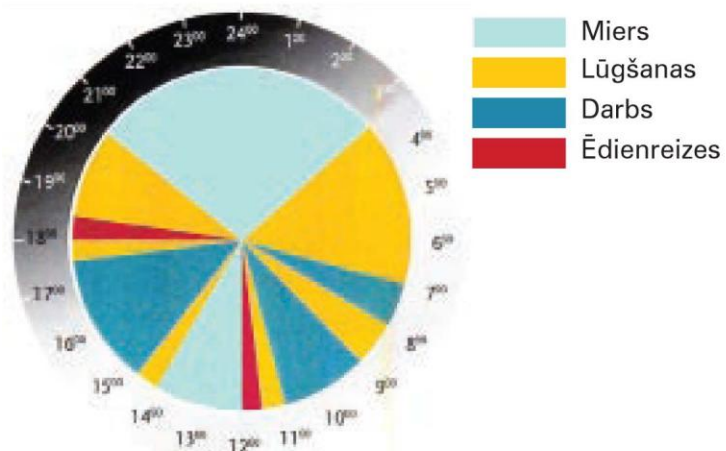
Sociālā aizsardzība

Kārta rūpējās par to, lai visi tai piederošie justos droši par nākotni. Kārtas pārstāvjiem bija noteikti apgabali, kuros tie pelnīja savai iztikai. Neviena no malas tur nedrīkstēja darboties. Tā kārtas sargāja sevi no konkurences. Tāpat katra kārta rūpējās par savas kārtas vecajiem, slimajiem, bez apgādnieka palikušajiem.

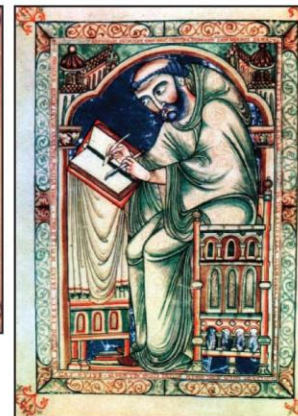
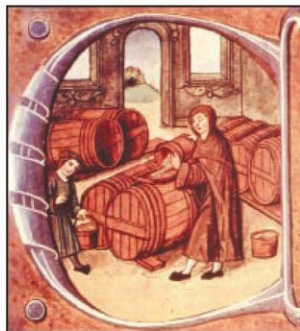
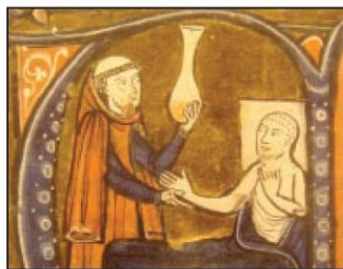
IESKATS IKDIENĀ

Mūku dienaskārtība

Klosteris

Mūki dažādās nodarbēs

- Cik stundu ilga mūka diena? Cik stundu mūks veltīja katrai nodarbei?
Kas notika norādītajās telpās? Kuras mūku nodarbes ir redzamas attēlos?

KO VĒRTĒT?

- Vai skolēni prot vēsturiski korekti modelēt sociālo grupu pārstāvju ikdienu.

Izveido sociālo tīklu profilus!

Izvēlies kādas viduslaiku kārtas pārstāvi un, izmantojot doto paraugu, izveido tā sociālo profilu! Vari to ilustrēt, izmantojot attēlus, kurus atradi internetā!

Cilvēka vārds:

Vecums:

Nodarbošanās:

Ģimene:

Dzīvesvieta:

Notikumi viņa dzīvē:

■ ...

■ ...

■ ...

■ ...

KRUSTA KARI UN LIVONIJA: GALVENIE PROCESI

- ◉ Kā veidojas un norit uz reliģiju balstīti kari („svētie kari”).
- ◉ Kā notiek vardarbīga kultūru saskarsme.
- ◉ Kā veidojas divkopienu sabiedrība.
- ◉ Zīmīgi: varam piesaistīt lokālo materiālu.
- ◉ Noslēguma darbs: pasākuma plāns, saistībā ar Livoniju.

KO VARAM PARĀDĪT?

- ◉ Kā reliģiska satura aicinājumi var izraisīt karu.
- ◉ Kas notiek, ja saskaras vairākas kultūras (pārpratumi, sadarbība, cīņa).
- ◉ Kādi līdzekļi tiek izmantoti, lai nostiprinātu varu (kāds reāli ir tā laika karš).
- ◉ Kas attālina divkopienu sabiedrības grupas un vājina šo sabiedrību.
- ◉ Kāds ir Rietumumu viduslaiku sabiedrības mantojums mūsu zemē

KARU VIRZIENI

Krusta karu virzieni un galvenie rezultāti

1. Kari par Jeruzalemi

Ap Jeruzalemi izveidojās krustnešu valstis, kas pēc 200 gadiem tika likvidētas

2. Rekonkista Pireneju pussalā

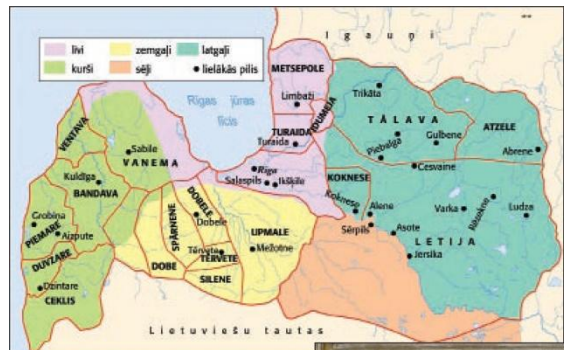
Pēc gandrīz 800 gadu ilgiem kariem musulmaņu valstu vietā radās Portugāles un Spānijas karalistes

3. Ziemeļu krusta kari

- Vācu garīdznieki un bruņinieki izveidoja Livonijas valstis latviešu un igauņu senču zemēs un valstis Prūsijā
- Zviedrija sāka pakļaut Somiju
- Dānija uz laiku ieguva Igaunijas ziemeļu daļu

DAŽĀDĀS SABIEDRĪBAS

Latvijas zemes
pirms krusta
kariem

- Kurās no kartē minētajām teritorijām jau bija pieņemta kristīgā ticība?

Polijas pilsētā Gņezno ir saglabājušās durvis, uz kurām attēlots, kā prūši nogalina Adalbertu

- Kāpēc šis notikums guva tādu ievēribu? Kādas tam bija sekas?

Bīskapa Meinarda darbības liecības

Piemineklis Meinardam Ikšķilē

Ikšķiles senās baznīcas drupas

Tāda, pēc vēsturnieku domām, varēja izskatīties Ikšķiles pils

- Ar ko nozīmīgs mūsdienās Latvijas iedzīvotājiem varētu būt Meinards un ar viņa dzīvi saistītās vietas?

UN ARĪ TĀ...

Vācu ordeņbrāļa tērps

- Salīdzini to ar noteikumos minēto tērpa aprakstu! Kādas detaļas tu tērpā saskati?

Brāļu kopīgās telpas Malborkas pilī

- Ko brāļi darīja kopīgajās telpās?

Livonijas valstiņu attiecības. Visu Livonijas pastāvēšanas laiku pašā Livonijā noritēja cīņa par varu un ietekmi.

- Bīskapu valstīs bieži notika konflikti starp bīskapiem un vasaļiem. Bija gadījums, kad vasaļi pat

MUMS APKĀRT...

Cēsu pilsdrupas

Rietumu tornis –
mestra dzīvoklis

Garais Hermanis –
cietums

Remteris
Dormidorums

Cēsu pils kapela

Atjaunotā Turaīdas pils

KO VĒRTĒT?

- Kā skolēni prot atspoguļot laikmeta mantojumu pasākuma plānā.

Uzraksti scenāriju!

Uzraksti scenāriju pasākumam, ar kuru tu aicinātu iepazīt tev tuvāko ar Livoniju saistīto vietu! Darbam izmanto iesākto paraugu! Izdomā:

- pasākuma nosaukumu, kas piesaistītu apmeklētājus;
- kādā šai vietai piemērotā tēlā varētu iejusties pasākuma vadītājs;
- ar kādu šai vietai piemērotu norisi varētu sākties pasākums;
- kādas darbnīcas šajā vietā varētu veidot, lai parādītu, kas Livonijas laikā tur noticis, un mudinātu cilvēkus iepazīt šo vietu un Livoniju;
- ar ko varētu beigties pasākums, lai apmeklētājiem par to paliktu labas atmiņas!

Pasākuma nosaukums:

Kur tas notiks:

Kas to vadīs:

Ar ko sāksies pasākums?

Kādas darbnīcas būs pasākumā?

- ...
- ...
- ...
- ...

Ar ko noslēgsies pasākums?